

Biblioteka Raczyńskich

Biblioteka Raczyńskich to pierwsza publiczna biblioteka w Wielkopolsce, zbudowana w 1829 roku i ufundowana przez hrabiego Edwarda Raczyńskiego - mecenasa kultury i sztuki, działacza społecznego.

Fasada biblioteki wzorowana była na paryskim Luwrze: dwanaście par korynckich kolumn na cokołach. Oprócz budynku hrabia ofiarował także kilkanaście tysięcy tomów. Zgodnie ze statutem fundacyjnym biblioteka przeszła na własność miasta.

Hrabia uważany był za wielkiego dziwaka i odludka, jednakże m.in. dzięki jego sprytowi udało się stworzyć tak niepowtarzalne miejsce. Władze pruskie nie chciały wydać zezwolenia na budowę polskiej biblioteki. Jednakże pozwoliły na wybudowanie miejskiej rezydencji. Hrabia oczywiście wybudował piękny pałac, tyle tylko, iż część mieszkalna była bardzo mała, natomiast biblioteka ogromna.

Pod zaborem pruskim biblioteka była ostoją i symbolem kultury polskiej, a z jej zbiorów mógł każdy korzystać. W czasie II wojny światowej najcenniejszą część zbiorów wywieziono do majątku Józefa Aleksandra Raczyńskiego w Obrzycku i dzięki temu ocalało 17 tys. tomów (głównie rękopisów, inkunabułów i starodruków), podczas gdy zbiory pozostawione w Poznaniu spłonęły w 1945 r.

Obecnie księgozbiór biblioteki liczy prawie dwa miliony pozycji. Jednym z najcenniejszych zabytków w zbiorach jest manuskrypt z klasztoru cystersów w Paradyżu z XIII w. W 2013 roku udostępniono nową część biblioteki zlokalizowaną za starym gmachem z XIX wieku.